

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets Presidentskap
Ekspedisjonskontoret
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

18/1185-2

04.06.18

Spørsmål nr. 1661 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand til samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Jeg viser til spørsmål nr. 1661 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand.

Spørsmål:

Nkom har ansvar for å sikre brukerne i hele landet gode, rimelige og fremtidsrettede elektroniske kommunikasjonstjenester, og derunder bredbånd. Hvordan ser bevilgninger og gebyrer fra Nkom til utbygging av bredbånd i sammenheng med behovet i de ulike fylkene ut skjematisk i årene 2007-2017, og hvordan vurderer statsråden sammenhengen mellom behovet og bevilgningene?

Svar:

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har en viktig rolle i det norske ekommarkedet. Nkom skal blant annet gjennom tilsyn og markedsregulering legge til rette for sunn og bærekraftig konkurranse som bidrar til gode, rimelige fremtidsrettede bredbåndstjenester og som stimulerer til at tilbyderne kan fortsette utbyggingen. Det er altså markedsaktørene som skal sikre brukerne bredbåndstilgang, mens Nkom legger til rette for dette blant annet gjennom sin regulering og tilsynsrolle. I tillegg til konkurransestimulerende tiltak, bidrar Nkom med selektive tiltak for å oppnå målsetningene for bredbåndsutviklingen i Norge. Et slikt selektivt tiltak er offentlige tilskudd til bredbåndsutbygging i områder hvor det ikke er kommersielt grunnlag for et tilstrekkelig godt bredbåndstilbud.

Bredbåndsdekningen i Norge har økt markant de siste årene, blant annet er mobilnettene vesentlig oppgradert med mer bredbåndskapasitet som en følge av den storstilte 4G utbyggingen. Det norske mobilnettet er rangert som det raskeste i verden.¹

Ifølge den siste dekningsundersøkelsen som er gjennomført på oppdrag fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet hadde 99,9 prosent av norske husstander i 2017 tilbud om bredbånd med minst 4 Mbps, mens tilsvarende tall i 2013 var 95,8 prosent. Dette vil si at nær 90 000 husstander var uten bredbåndsdekning på 4 Mbps da den forrige regjeringen gikk av. Dette tallet er nå redusert til ca. 2 000 husstander. I 2017 hadde 84 prosent av husstandene tilbud om minst 30 Mbps mot ca. 72 prosent i 2013. Når det gjelder 100 Mbps, er det beregnet at 80 prosent av landets husstander hadde tilbud om dette i 2017, opp fra 63 prosent i 2013.

Det er særlig positivt at dekningen har økt relativt sett mer i mange av de fylkene som i utgangspunktet hadde dårligst dekning da denne regjeringen tiltrådte. I fylkene Finnmark, Sogn og Fjordane og Oppland, som var de som lå lavest på statistikken i 2013, har dekningen for 100 Mbps økt fra 7 prosent, 23 prosent og 31 prosent til henholdsvis 82 prosent, 56 prosent og 56 prosent i 2017. Finnmark har med andre ord gått fra å ha desidert dårligst dekning for høyhastighetsbredbånd i 2013 til å ha bedre dekning enn landsgjennomsnittet i 2017.

Representanten spør om følgende:

"Hvordan ser bevilgninger og gebyrer til utbygging av bredbånd i sammenheng med behovet i de fylkene ut skjematisk i årene 2007-2017."

I nedenstående tabell har jeg forsøkt å gi et svar på dette. Jeg har her tolket det slik at representanten med "bevilgninger og gebyrer fra Nkom" mener statlige tilskudd til bredbånd i den aktuelle perioden. Nkom har kun vært tilskuddsforvalter siden 2014, før dette gikk de statlige tilskuddene over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett (herunder også Fornyings- og administrasjonsdepartementets budsjett til og med 2008). Jeg har videre tolket "*behovet*" til å bety dekningssituasjonen, det vil si at jo lavere dekning desto større behov. Det må understrekes at dette er en forutsetning som ikke nødvendigvis stemmer med virkeligheten. Behovet for støtte er i realiteten de områdene hvor det ikke er grunnlag for kommersiell utbygging. Utbygning av dekning de senere år har imidlertid i stor grad vært kommersiell drevet. Dette betyr at det at et gitt fylke hadde relativt lav dekning for f.eks. fem år siden ikke nødvendigvis betyr at dette fylket også hadde et stort behov for bredbåndstilskudd. Et eksempel på dette er Finnmark som har gått fra 7 prosent dekning til 82 prosent dekning for 100 Mbps på fire år med relativt beskjedent statlig tilskudd. En kunne alternativt tolke "*behovet*" til å bety etterspørsel, det vil si søknader om midler. Det er imidlertid slik at kommuner og fylker bare kunne søke staten om midler i perioden 2013-2017 og før det til og med 2008 (Høykom). Fra 2009 til 2013 ble midlene fordelt direkte til fylkene av KMD etter en fordelingsnøkkel basert på antall innbyggere innenfor hver sone i det distriktpolitiske virkeområdet.

¹ Ookla global speedtest, 2017

I tabellen under har jeg for oversiktens skyld summert de statlige bidragene i tre perioder og sammenliknet med dekning ved innledningen til gjeldende periode. Jeg har brukt dekning for hastigheten 25 Mbps som er den høyeste hastigheten det finnes dekningstall for i alle tre perioder.

	Dekning Prosent 2008 (25 Mbps)²	Tilskudd 2007- 2009 (mill. kr)³	Dekning Prosent 2010 (25 Mbps)	Tilskudd 2010- 2013 (mill. kr)	Dekning Prosent 2014 (25 Mbps)	Tilskudd 2014- 2017 (mill. kr)⁴
Norge, totalt	51	395,7	55	467,8	77	534,4
Akershus	48	0	62	0	83	5,0
Aust-Agder	33	6,4	37	8,5	68	4,6
Buskerud	36	8,0	46	9,3	79	11,0
Finnmark	9	36,1	31	40,9	74	10,3
Hedmark	22	21,8	32	24,4	58	47,6
Hordaland	51	20,9	49	24,9	75	27,4
Møre og Romsdal	29	34,1	32	42,2	59	20,5
Nordland	31	82,2	42	92,2	68	77,5
Nord- Trøndelag	41	29,4	38	33,5	64	65,2
Oppland	20	21,9	24	24,4	55	42,0
Oslo	90	0	87	0	98	0
Rogaland	73	8,0	74	9,2	88	6,2
Sogn og Fjordane	4	24,8	10	29,9	54	112,3
Sør- Trøndelag	61	23,6	57	26,7	77	28,9
Telemark	55	18,0	64	21,0	76	21,1
Troms	48	51,6	45	58,8	67	43,5
Vest-Agder	43	7,5	47	10,2	77	10,8
Vestfold	54	0	59	0	81	0
Østfold	40	1,4	50	1,6	77	0,5

Ut i fra tabellen over, vurderer jeg at sammenhengen mellom behovet og tilskuddene har vært størst i perioden 2014-2017. Det er i denne perioden større sammenheng mellom graden av mangel på dekning og størrelsen på tilskudd enn for de to andre periodene. For eksempel er det slik at blant de fem fylkene som har fått størst sum i tilskudd i perioden

² Året 2008 er det første året det finnes dekningstall for høyere hastigheter enn det som under den daværende regjeringen ble definert som bredbånd, dvs. høyere hastigheter enn 0,64 Mbps.

³ I årene 2007 og 2008 ble det også gitt midler gjennom Høykom-ordningen over det tidligere Fornyings- og administrasjonsdepartementets (FAD) budsjett. Det har ikke lyktes å oppdrive oversikt over tildelinger pr. fylke. I 2007 ble det tildelt 221,5 mill. kroner over ordningen og i 2008 30 mill. kroner.

⁴ Inkluderer ca. 53 mill. kr. som ble bevilget i RNB 2013, men tildelt i 2014.

2014-2017 er tre av disse blant de fem fylkene med dårligst dekning det første året i perioden. For de to andre periodene er tilsvarende tall to av fem fylker. Videre er det slik at det fylket som hadde dårligst dekning i 2014 også er det fylket som har fått mest støtte i den påfølgende perioden. I perioden 2010-2013 var det derimot fem andre fylker som fikk mer i støtte enn fylket som hadde dårligst dekning ved starten av perioden. Det samme var tilfellet i perioden 2007-2009 (da med 2008 som beregningspunkt for dekning).

Selv om de statlige tilskuddene til bredbånd har kommet godt med, er det også viktig å huske på at disse tilskuddene kun utgjør en svært liten andel av de samlede investeringene i bredbånd i Norge. Disse investeringene er langt mer avhengige av gode rammebetingelser enn av statlige midler. De samlede årlige investeringene i utbygging av fiber var nesten dobbelt så høye i 2017 som i 2013 da denne regjeringen tok over. I 2017 ble det investert over 4,5 mrd. kroner i fibernett. Det tyder på at bransjen mener rammebetingelsene spiller på lag med næringen. I tillegg har regjeringen lagt til rette for lavere gravekostnader for de som skal bygge ut fiber. Med de nye gravereglene har landets største bredbåndstilbyder, Telenor, uttalt at selskapet kan effektivisere 15-25 prosent på enkeltprosjekter og vil nå vurdere utbygging av tidligere ulønnsomme prosjekter. Behovet for enklere graveregler har vært kjent lenge, men vi gjorde noe med det gjennom fastsetting av ledningsforskriften, noe den rødgrønne regjeringen ikke maktet å få til.

Med hilsen

Ketil Solvik-Olsen